

MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
Bogdan Zdrojewski

DP.WPA.024/257/08/PD/DU

[Signature]
SEKRETARZAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 27.07.08
nr. 4930 podpis. *[Signature]*

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 18.07.08.
nr. 4930 podpis. *[Signature]*

Warszawa, dnia 15 lipca 2008 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatora Stanisława Bisztygę wspólnie z innymi senatorami podczas 13. posiedzenia Senatu RP w dniu 5 czerwca 2008 r., uprzejmie proszę Pana Marszałka o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Kwestia wynagrodzenia dla uprawnionych z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych za publiczne odtwarzanie programów telewizyjnych oraz nadawanych w nich utworów i przedmiotów praw pokrewnych jest uregulowana w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.). Regulacja ta obejmuje również odtwarzanie w pokojach hotelowych.

Jedną z podstawowych zasad prawa autorskiego jest wyłączne prawo twórcy do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu. Została ona wyrażona w art. 17 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Ustawa przyznaje prawa wyłączne w przypadku publicznego odtwarzania także artystom wykonawcom, a jeżeli odtworzenie następuje za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza – prawo do stosownego wynagrodzenia (art. 86 ust. 1 pkt 2 lit. c oraz ust. 3). Prawo do stosownego wynagrodzenia z tytułu odtwarzania przysługuje także producentom fonogramów i wideogramów wprowadzonych do obrotu (art. 94 ust. 5) oraz nadawcom, ale tylko w miejscach dostępnych za opłatą wstępu (art. 97 pkt 6).

Powyższe standardy potwierdza dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym. Nakłada ona na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia autorom wyłącznego prawa do zezwalania lub zabrania na jakiegokolwiek publiczne udostępnianie ich utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową (art. 3 ust. 1).

Cytowane wyżej przepisy polskiej ustawy, jako wdrażające postanowienia dyrektywy, należy interpretować zgodnie ze standardami europejskimi. Kwestię, czy umieszczenie w pokojach hotelowych odbiorników telewizyjnych, przy pomocy których rozprowadzany jest drogą kablową sygnał telewizyjny odbierany przez satelitę lub drogą naziemną, stanowi publiczne udostępnienie w rozumieniu art. 3 dyrektywy, rozstrzygnął Europejski Trybunał Sprawiedliwości w wyroku w sprawie C-306/05 SGAE. Sąd ten uznał, iż rozprowadzanie sygnału przy pomocy zainstalowanych odbiorników telewizyjnych przez podmiot świadczący usługi hotelarskie na rzecz jego klientów zajmujących pokoje hotelowe stanowi publiczne udostępnienie w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy, niezależnie od wykorzystanej techniki przekazu sygnału.

Nie ma tu znaczenia prywatny charakter pokoi hotelowych. W uzasadnieniu Trybunał zwrócił uwagę, że „jeśli sygnał [telewizyjny] odbierany jest na rzecz szerszego audytorium, w ewentualnych celach zarobkowych, nowi odbiorcy mają możliwość skorzystania z utworu przekazywanego przy pomocy dźwięku lub obrazu, a udostępnienie utworu przy pomocy głośnika lub innego podobnego urządzenia nie jest już tylko odbiorem audycji, lecz niezależną czynnością, za pomocą której nadawany utwór udostępniany jest nowej publiczności”. Zdaniem Trybunału klienci hotelu są taką właśnie nową publicznością (motywy 41 i 42 wyroku).

Jednak konieczność uiszczenia wynagrodzenia jest uzależniona od sposobu, w jaki program telewizyjny jest udostępniany gościom hotelowym.

Do publicznego odtwarzania w pokojach hotelowych, co również podkreślił Trybunał w cytowanym wyżej wyroku, dochodzi w jedynie w przypadku podejmowania przez podmiot świadczący usługi hotelarskie działań w celu udostępnienia chronionego utworu swoim klientom. O ile samo dostarczanie urządzeń służących do odbioru programu nie może być uznane za takie odtwarzanie, to już „instalacja tych urządzeń może czynić technicznie możliwym publiczny dostęp do utworów nadawanych drogą radiowo-telewizyjną. Dlatego też, jeśli przy pomocy zainstalowanych odbiorników telewizyjnych podmiot świadczący usługi hotelarskie rozprowadza sygnał na rzecz swoich klientów zajmujących pokoje hotelowe, mamy do czynienia z publicznym udostępnieniem, niezależnie od wykorzystanej techniki przekazu sygnału” (motywy 45 i 46).

Ponadto, w opinii Trybunału, działania podmiotu świadczącego usługi hotelarskie umożliwiające jego klientom dostęp do utworu nadawanego drogą radiowo-telewizyjną, należy traktować jako dodatkową usługę, świadczoną w celu uzyskania korzyści. Nie da się bowiem zaprzeczyć, że oferowanie tej usługi ma wpływ na standard hotelu, a co za tym idzie – przekłada się ono na cenę pokoju.

Powyższa interpretacja jest przyjęta także w orzecznictwie polskich sądów. Przykładem może tu być chociażby wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 października 2004 r., sygn. akt VI ACa 62/04. Sąd ten rozstrzygał, czy publiczne odtwarzanie programów radiowych i telewizyjnych w pokojach hotelowych wiąże się z osiągnięciem korzyści majątkowych przez właściciela hotelu, od czego jest uzależnione w polskim prawie pobieranie wynagrodzenia za publiczne odtwarzanie utworów nadawanych w tych programach (art. 24 ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych). W wyroku tym potwierdzono, iż umieszczenie odbiorników w hotelach wiąże się z osiągnięciem korzyści majątkowych albowiem wpływa na atrakcyjność oferty hotelowej, podwyższa standard hotelu

i wpływa bezpośrednio na uzyskanie wyższej kategorii gwiazdkowej hotelu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2004 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie. Chodzi tu m.in. o obowiązek zapewnienia instalacji radiowo-telewizyjnej przystosowanej do odbioru programów lokalnych i satelitarnych, a więc nie tylko o samo dostarczenie urządzeń odbiorczych, ale też zapewnienie możliwości faktycznego odbioru programu.

Tak więc co do zasady, w przypadku publicznego odtwarzania programów radiowych i telewizyjnych w pokoju hotelowym, uprawnionym z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych przysługuje wynagrodzenie. Oczywiście odtwarzanie dokonywane za pomocą odbiorników znajdujących się w publicznie dostępnych częściach hotelu (lobby, restauracja itp.) będzie zawsze miało charakter publicznego odtwarzania i także będzie podlegać wynagrodzeniu.

Ponieważ liczba twórców, artystów wykonawców i producentów fonogramów, których dobra intelektualne są wykorzystywane w programach telewizyjnych jest znaczna, stosowne umowy mogą zostać zawarte za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi. Lista organizacji, posiadających zezwolenie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (udzielone zgodnie z art. 104 ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych), wraz z informacją na temat zakresu tego zezwolenia, znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego <http://www.mkidn.gov.pl/website/document/?docId=443>.

Jeżeli natomiast chodzi o nadawców, to zezwolenie powinno być uzyskane bezpośrednio od każdego z nich.

Mam nadzieję, że uzna Pan Marszałek powyższe wyjaśnienia za satysfakcjonujące.

Z poważaniem

Do wiadomości:

Pan Szymon Jajko
Dyrektor Departamentu Spraw Parlamentarnych
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów